

TALLINNA ÕISMÄE GÜMNAASIUM

ÕPILASUURIMUSE

VORMISTAMISE

JUHEND

TALLINN 2008

1. ÕPILASUURIMUSE STRUKTUUR

1.1. Õpilasuurimused on referaat, essee, uurimuslik lõputöö. Õpilasuurimus koosneb:

- tiitellehest,
- sisukorrast,
- töö liigendatud põhiosast,
- eesti- ja/või võõrkeelsest kokkuvõttest,
- kasutatud allikate loetelust,
- lisadest.

1.1.1. Tiitellehel (vt lisa 1) on töö kohta järgmised andmed:

- kool,
- töö pealkiri ja liik (referaat, essee, uurimuslik lõputöö),
- autori nimi,
- juhendaja nimi,
- klass,
- töö valmimiskoht ja aastaarv.

1.1.1.1. Tiitellehe iga element paikneb omaette real, koht jaaastaarv on samal real. Koha ja aastaarvu vahele koma ei panda.

1.1.1.2. Tiitellehe teksti võib kirjutada trükitähtede või kirjatähtedega.

1.1.1.3. Kirjatähtede kasutamise korral algab iga rida tiitellehel suurtähega, välja arvatud uuele reale üleminev pika pealkirja jätk.

1.1.1.4. Poolitused on tiitellehel lubamatud.

1.1.1.5. Ükski rida ei lõpe punktiga.

1.1.1.6. Autori ja juhendaja ees- ja perekonnanimi kirjutatakse välja.

1.1.2. Sisukord (vt lisa 2) paigutatakse tiitellehe järele (lk 2):

1.1.2.1. Sisukord koosneb töö alljaotuste pealkirjadest, nende ees olevatest süsteemitähistest ja alljaotuse alguse leheküljenumbri.

- 1.1.2.2. Sisukord annab ülevaate töö temaatikast ja ülesehitusest ning aitab kasutajal töös orienteeruda.
- 1.1.2.3. Sisukorra alljaotuste pealkirjad, nende ees olevad süsteemitähised ja leheküljenumbrid peavad vastama pealkirjadele, süsteemitähisele ja leheküljenumbritele tekstis.
- 1.1.2.4. Sisupeatükkide liigendamisel kasutatakse araabia numbreid arvsõnast üks alates. „Sissejuhatus“ on põhijaotis 1, kui ta on liigendatud. Liigendamata „Sissejuhatust“ ei numereerita.
- 1.1.2.5. Põhijaotise numbrile (1., 2., 3. jne) lisandub alljaotise järjekorranumber (nt 1.1., 1.2., 1.3. jne). Süsteemitähis lõpeb pealkirja ees nii sisukorras kui tekstis punktiga.
- 1.1.2.6. Pealkirjad on paksemas kirjas. Kirja suuruse määrab jaotiste hierarhia.
- 1.1.2.7. Pealkirju ei joonita alla ei sisukorras ega tekstis.
- 1.1.2.8. Pealkirjale ei lisata punkti. Küsiv pealkiri lõpeb küsimärgiga. Küsimusena sõnastatud pealkirjad ei ole soovitatavad.

1.1.3. Tekst (vt lisa 3) koosneb:

- sissejuhatuses,
- sisupeatükkidest,
- kasutatud kirjanduse loetelust,
- vajadusel lisadest.

- 1.1.3.1. Tekst vormistatakse arvutikirjas: *Times New Roman*, tähekörgus 12, reavahe 1,5. Teksti vasak- ja parempoolne äär on sirged.
- 1.1.3.2. Eri taseme jaotiste pealkirjade vahele jääb üks tühi rida.
- 1.1.3.3. Eelneva tekstilõigu lõpu ja järgneva pealkirja vahele jääb kolm tühja rida.

- 1.1.3.4. Uut pealkirjastatud jaotist ei alustata lehekülje allärest, kui pealkiri jääb lehekülje lõppu või kui pealkirja alla mahub ainult üks rida teksti.
- 1.1.3.5. Jaotise esimest lõiku alustatakse taandeta, kõiki teisi lõike taandega (vt lisa 3).
- 1.1.3.6. Omaette real asuvad näited või näiteplokid on taandega.
- 1.1.3.7. Vähem soovitatav moodus on lõikude eraldamine tühja reaga. Sel juhul taanet lõigu alguses ei ole. Lõigu pikkus peaks olema vähemalt neli tekstirida (vt lisa 4). Ühe- ja kaherealised lõigud ei ole soovitatavad.
- 1.1.3.8. Teksti paigutatakse joonised, skeemid, tabelid, pildid, fotod jms juhul, kui neil on teksti seisukohalt vahetu illustreeriv või täiendav funktsioon ja kui nad mahuvad ühele leheküljele. Tekstiga mitte otseselt seotud ja mahukam täiendav materjal on soovitatav paigutada töö lisadesse (vt 1.1.5.).

1.1.4. Kokkuvõte esitab töö põhiseisukohad ega ületa mahult 0,5-1,0 lehekülge.

- 1.1.4.1. Kokkuvõte ei tohi sisaldada andmestikku ja järeldusi, mis töö põhiosas puuduvad.
- 1.1.4.2. Referaadil ei ole kokkuvõte eraldi jaotisena kohustuslik.
- 1.1.4.3. Uurimuse kokkuvõte kirjutatakse eesti keeles.
- 1.1.4.4. Sisukorras ei märgita kokkuvõtte ette süsteemitähist.

1.1.5. Joonised

- 1.1.5.1. Õpilasuurimuses esinevad illustratsioonid (diagrammid, graafikud, kaardid, fotod jt) esitatakse joonistena (vt lisa 6).

- 1.1.5.2. Igal joonisel on number ja allkiri – kujutatu lakooniline sõnastus. Allkiri algab suure tähega ja selle lõppu punkti ei panda.
- 1.1.5.3. Joonised nummerdatakse araabia numbritega tekstis esinemise järjekorras.
- 1.1.5.4. Kõigile joonistele tuleb tekstis viidata, nt (vt joonis 5).

1.1.6. LISAD

- 1.1.6.1. Lisadesse paigutatakse tekstiga mitte otseselt seotud ja mahukam täiendav materjal (küsitluste blanketid, fotod, illustratsioonid, ulatuslikumad tabelid jms).
- 1.1.6.2. Lisadele viidatakse tekstis.
- 1.1.6.3. Lisad on pealkirjastatud. Lisad numereeritakse tekstis viitamise järjekorras.
- 1.1.6.4. Sisukorras ei märgita lisade ette süsteemitähist.

2. VIITAMINE

- 2.1. Õpilasuurimustes kasutatakse viitamist autori ja aastaarvuga.
- 2.2. **Viitamisel nime ja aastaarvuga** koosneb viide:
 - autori(te) perekonnanime(de)st,
 - allika ilmumisaastat,
 - viidatava lehekülje numbrist. Lühendit *lk* asendab viites koolon.

2.2.1. Viide paigutatakse sulgudesse.

2.2.2. Viite koostis ja paigutus sõltuvad sellest, kas viidatakse:

2.2.2.1. ainult allikale (Allik 2003), allikale ja ta teatud lehekülge(de)le: (Allik 2003: 18) või (Allik 2003: 18-19);

2.2.2.2. allikale, mille autori nimi sisaldub töö kirjutaja lauses (2003: 18) või mitte (Allik 2003: 18):

2.2.2.3. ühele või mitmele teosele (Allik 2003; Tamm 2007);

2.2.2.4. ühe- või mitmelauselise refereeringuga.

2.2.3. Tsiteerimine on allikteksti sõnasõnaline esitamine. Refereering on allikteksti seletamine (refereerimine) töö kirjutaja oma sõnadega. Tsitaadi puhul paikneb viide lause lõpus enne punkti, nt

Sellest sai alguse uus suund tema loomingus (Allik 2003: 18);

2.2.4. Refereeringu puhul asub viide lause lõpu punkti järel, nt

Sellest sai alguse uus suund tema loomingus. Kirjanik viljeles seda oma teostes tervelt kümme järgnevat aastat. (Allik 2003: 18) (Viite järel punkti ei ole).

2.2.5. Ulatuslike refereeringute korral tuleb viide lisada iga lõigu lõppu.

2.3. Viitamine autorile

2.3.1. Autorile viitamisel kasutatakse autori perekonnanime ilma eesnimetäheta (Allik). Eesnimetähte kasutatakse juhul, kui viidatavas kirjanduses on kaks või enam sama perekonnanimega autorit, nt (Allik, A.), (Allik, J.).

2.3.2. Mitme autoriga teosele viitamisel eraldatakse autorite perekonnanimed üksteisest komaga (Allik, Tamm, Kärner).

2.3.3. Rohkem kui kolme autoriga teosele viitamisel on sobiv panna viitesse esimese autori nimi lühendiga *jt*, nt (Allik jt).

2.3.4. Autorita teosele (kogumikud, almanahhid jms) viitamisel kasutatakse:

2.3.4.1. pealkirja esimest sõna kolmpunktiga, nt Noored... (< Noored filoloogid);

2.3.4.2. pealkirja suurtähtlühendit, nt EIS (< Eesti-inglise sõnaraamat). Suurtähtlühendit on tavaks kasutada sõnaraamatute puhul.

2.3.5. Kaudviitamine (viitamine teosele teise autori teose kaudu) on lubamatu.

2.3.6. Venekeelsele teosele viitamisel kirjutatakse autori nimi või seda asendav viiteelement ladina tähestikus vastavalt translitereerimise reeglitele.

2.4. Viitamine teose ilmumisaastale

2.4.1. Teose ilmumisaasta kirjutatakse viites autori nime järele. Nime ja aastaarvu vahele koma ei panda, nt (Allik 2003).

2.4.2. Kui viidetes kasutatakse sama autori mitut ühel ja samal aastal ilmunud allikat, lisatakse aastaarvule a, b, c jne. Nt (Allik 2003a; Allik 2003b; Allik 2003c).

2.5. Viitamine interneti tekstile

2.4.1. Interneti tekstile viitamise sobivaim viis on viitamine autori kaudu, nt (Neeme). Anonüümsele tekstile viitamisel märgitakse sulgudesse märksõna (Achilleus) või märksõnad (Eesti Keele Instituut) (vt 3.9.)

3. KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

3.1. Kasutatud allikate loetellu lisatakse ainult need allikad, millele tekstis on viidatud.

3.2. Kasutatud allikate kirjed esitatakse autorite ja pealkirjalühendite tähestikulises järjekorras (vt lisa 4). Kirjeid ei numereerita.

3.3. Kirjete vormistamisel tuleb lähtuda sellest, kas allikas on monograafia, kogumik, ajakiri, jätkväljaanne, ajaleht või internetiallikas.

3.4. Monograafia kirjes esitatakse autor, allika ilmumisaasta, pealkiri, ilmumiskoht ja kirjastus. Käsikirjalise allika kirje lõppu lisatakse sulgudesse märgend Käsikiri ja selle asukoha andmed, nt (Käsikiri Tartu Ülikooli eesti keele õppetoolis).

3.4.1. Monograafia kirje esitab autorid järgmiselt:

3.4.1.1. ühe autori, koostaja või toimetaja puhul perekonnanime ja eesnimetähe. Koostaja nime järele märgitakse lühend (koost),

toimetaja nime järele lühend (toim), nt:

Kuusk, R. 1998. (koost) Eesti luule antoloogia II. Tallinn: Avita.
Viikberg, J. 2001. (toim) Noored filoloogid. Tallinn: TPÜ Kirjastus.

3.4.1.2. kahe ja enama autoriga teose autorite perekonnanimede ja eesnimetähe vahel on koma, nt:

Liiv, H., Pikver, A. Praktiline inglise keele grammatika. 1995. Tallinn: Koolibri.

3.4.1.3. rohkem kui kahe autori, koostaja või toimetajaga teose puhul (tekstiviites nt (Kriiska jt 2006) esitatakse kõigi autorite, koostajate või toimetajate nimed, nt:

Kriiska jt .2006. (koost) Kriiska, A., Tvauri, A., Selart, A., Kibal, B., Andresen , A., Pajur, A. Eesti ajaloo atlas. Tallinn: AS BIT.

3.4.1.4. teose ilmumisaasta on punktide vahel (vt 3.4.1.1. – 3.4.1.3);

3.4.1.5. teose pealkiri esitatakse täielikult tiitellehe muu andmestikuga: pealkiri koos tiitellehel oleva alapealkirjaga, kordustrüki trükk märgenditega *täiendatud*, *parandatud*; toimetaja nimega jne, nt (tekstiviide (ÕS 1999)):

ÕS 1999. Eesti keele sõnaraamat. ÕS 1999. Toimetanud Tiiu Erelt. Koostanud Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik ja Tiiu Erelt. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

3.4.1.6. autori ja tiiteltoimetajata raamatute (entsüklopeediad, sõnaraamatud), mille tekstiviideteks on suurtähtlühendid ((ENE 1 1985), (ENE 3 1988)), kirjed vormistatakse eraldi, kui teosest on kasutatud üksikuid osi ja need on ilmunud erinevatel aastatel, nt:

ENE 1. 1985. Eesti nõukogude entsüklopeedia. 1. A-Cent. Tallinn: Valgus.
ENE 3. 1988. Eesti nõukogude entsüklopeedia. Film-Issõ. Tallinn: Valgus.

3.4.1.7. autori ja tiiteltoimetajata raamatute kõigi osade kasutamisel võib kirje vormistada ühisena, nt:

ENEKE 1-4. 1982–1986. ENEKE. Õpilase teatmik. Tallinn: Valgus.

3.4.2. Ilmumiskohaks märgitakse tiitellehel märgitud koht, vastava märgendi puudumisel tiitellehe pöördel märgitud ilmumiskoht.

3.4.3. Kirjastuseks või väljaandjaks märgitakse tiitellehel märgitud asutus, vastava märgendi puudumisel tiitellehe pöördel märgitud väljaandev asutus.

3.5. Kogumikus ilmunud artikli kirje koosneb kahest osast: artikli pealkirjast ja kogumiku andmetest, mille vahel on mõttekriips. Kirje osad on:

- artikli autori(te) perekonnanimi (-nimed) eesnimetähega,
- ilmumisaasta,
- artikli pealkiri,
- kogumiku pealkiri,
- kogumiku tiiteltoimetaja(te) või koostaja(te) nimi (nimed),
- kogumiku ilmumiskoht,
- kogumiku väljaandja,
- artikli alguse ja lõpu lehekülje number.

Nt:

Laanest, A. 1998. Isurid ja isuri keel. – Kaheksa rahvast, kaheksa keelt. Koostanud Jaan Õispuu, toimetanud Marje Joalaid. Tallinn: TPÜ Kirjastus, lk 30–36.

3.6. Ajakirjas või jätkväljaandes ilmunud artikli kirje koosneb nagu kogumiku omagi pealkirjast ja ajakirja või jätkväljaande andmetest, mille vahel on mõttekriips.

Kirje osad on:

- autori(te) perekonnanimi (-nimed) eesnimetähega,
- ilmumisaasta,
- artikli pealkiri,
- perioodika- või jätkväljaande nimi,
- ajakirja aastakäik, number,
- artikli alguse ja lõpu lehekülje number.

Nt:

Eller, K., Kama, K. 1988 Lõunaeeesti keele ortograafiast. – Looming, 9, lk 1271–1274.

3.7. Ajaleheartikli kirje koosneb kahest osast nagu jaotistes 3.5. ja 3.6. märgitud trükistegi puhul, kuid neist erinevalt märgitakse:

- artikli ilmumise kuupäev ja kuu,
- lehe number,
- rohkem kui neljaleheküljelises ajalehes ka leheküljenumber.

Nt:

Pullerits, P. 2008. Vanilla Ninja triumfeeris Tšiilis. – Postimees, 27. veebruar, nr 48, lk 19.

- 3.8. Vene tähestikus kirjutatud allika kirje võib esitada originaalkujul või translitereerituna ladina tähestikku Tehniliselt hõlpsam on translitereerimine, nt

Tkatšenko, O. 1985. Merjanskij jazyk. Moskva: Nauka.

- 3.9. Interneti materjalile viitamisel asendab kogumiku, perioodika- või jätkväljaande ilmumisandmestikku võrguväljaande aadress, millele lisatakse sulgudesse materjali kasutamise kuupäev.

3.9.1. autoriga tekst:

Neeme, T. Impressionism Prantsuse kunstist eesti kirjanduseni. –
[http://www.koolielu.ee/files/impressionism\[1\].ppf](http://www.koolielu.ee/files/impressionism[1].ppf) (12.02.2008)

3.9.2. autorita tekst:

Achilleus. – <http://et.wikipedia.org/wiki/Achilleus> (19.02.2008)
Eesti Keele Instituut. – <http://eki.ee>

Lisa 1. Tiitellehe näidis

Tallinna Õismäe Gümnaasium

ANTIKAJA ARMEE JA SÕJAPIDAMINE

Uurimuslik lõputöö

Mia Saar
10.a
Juhendaja õpetaja Maili Kose

Tallinn 2008

Sisukord

Sisukord.....	2
1. Sissejuhatus.....	3
1.1. Judaism usundite lähtekohana.....	3
1.2. Kristluse ja islami teke.....	4
2. Islam kristlusest.....	5
2.1. Koraan islamis, Piibel kristluses.....	6
2.2. Mida Piibel tegelikult ütleb?.....	8
2.3. Kas Jeesus oli Jumala poeg?.....	9
2.4. Piibli ennustus Muhamedi tulekust.....	10
3. Kristlased islamist.....	12
3.1. Islam – müüdid ja tegelikkus.....	14
3.2. Miljon potentsiaalset terroristi.....	16
4. Islam ja kristlus – kui kohtuvad kaks religiooni.....	18
Kokkuvõte.....	19
Kasutatud kirjandus.....	20
Lisad:	
Lisa 1: Näide Koraani originaaltekstist	22
Lisa 2: esimese eestikeelse Piibli tiitelleht.....	23

Lisa 3. Näidis pealkirja ja teksti paigutusest leheküljel (tekst taandega)

1. SUHTUMINE MURDEKEELESSE

1.1. SAARLANE JA SAARLASE KEEL

Viimasel ajal on eesti eri paigus hakatud varasemast suuremat huvi tundma kodukoha ja selle keele vastu. Ka Saaremaal on hakatud kõnelema saarlusest ja selle õpetamise vajalikkusest. Maakonna lehes Meie Maa käib mõttevahetus saarluse kui õppeaine sisu ja vajalikkuse üle.

Saarlusse kuulub ühe komponendina ka saarte murre, millega seondub kogu Saaremaa kultuuri- ja kodulooline aines. Kui õpetajad saare lastele Saaremaa vägilasest Suurest Tõllust ja ta tegudest rääkima hakkavad, puutuvad nad saarlaste keelega paratamatult kokku: kõneles seda ju Suur Tõllgi. Kohalikus murdes on Tõllu lood üles kirjutanud Peeter Süda ning nõnda need 1963. aastal avaldatigi (vt Liiv, Laugaste, Normann 1963).

Et Saare- ja Muhumaal oma keeleidentiteeti on hakatud otsima, näitavad viimase aja reklaamidki. Kahjuks on need küll ainult alkoholi ja selle pruukimisega seotud. Mandrimeestest reklaamijad (Saku, Liviko) näivad arvavat, et kirjakeelest saab saare murde ühe liigutusega: tarvitseb ainult *õ* asemel *ö* kirjutada ning ongi saare keel valmis. Nõnda hakkabki Kuivastus praamilt maha tulles juba enne „lamavast politseinikust“ ülesõitmist silma punaste tähtedega „Ölu“.

Lisa 4. Näidis pealkirja ja teksti paigutusest leheküljel (tekst plokkidena)

1. SUHTUMINE MURDEKEELESSE

1.1. SAARLANE JA SAARLASE KEEL

Viimasel ajal on eesti eri paigus hakatud varasemast suuremat huvi tundma kodukoha ja selle keele vastu. Ka Saaremaal on hakatud kõnelema saarlusest ja selle õpetamise vajalikkusest. Maakonna lehes Meie Maa käib mõttevahetus saarluse kui õppeaine sisu ja vajalikkuse üle.

Saarlusse kuulub ühe komponendina ka saarte murre, millega seondub kogu Saaremaa kultuuri- ja kodulooline aines. Kui õpetajad saare lastele Saaremaa vägilasest Suurest Tõllust ja ta tegudest rääkima hakkavad, puutuvad nad saarlaste keelega paratamatult kokku: kõneles seda ju Suur Tõllgi. Kohalikus murdes on Tõllu lood üles kirjutanud Peeter Süda ning nõnda need 1963. aastal avaldatigi (vt Liiv, Laugaste, Normann 1963).

Et Saare- ja Muhumaal oma keeleidentiteeti on hakatud otsima, näitavad viimase aja reklaamidki. Kahjuks on need küll ainult alkoholi ja selle pruukimisega seotud. Mandrimeestest reklaamijad (Saku, Liviko) näivad arvavat, et kirjakeelest saab saare murde ühe liigutusega: tarvitseb ainult *õ* asemel *ö* kirjutada ning ongi saare keel valmis. Nõnda hakkabki Kuivastus praamilt maha tulles juba enne „lamavast politseinikust“ ülesõitmist silma punaste tähtedega „Ölu“.

Lisa 5. Kasutatud kirjanduse vormistamise näidis

KASUTATUD ALLIKAD

Achilleus. – <http://et.wikipedia.org/wiki/Achilleus> (19.02.2008)

Eesti Keele Instituut. – <http://eki.ee>

Eller, K., Kama, K. 1988 Lõunaeesti keele ortograafiast. – Looming, 9, lk 1271–1274.

Kuusk, R. 1998. (koost) Eesti luule antoloogia II. Tallinn: Avita.

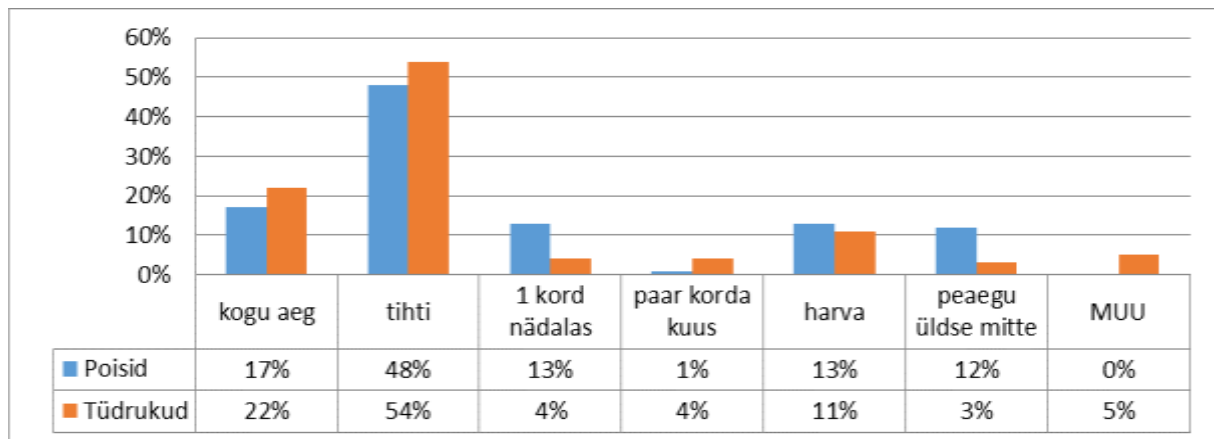
Laanest, A. 1998. Isurid ja isuri keel. – Kaheksa rahvast, kaheksa keelt. Koostanud Jaan Õispuu, toimetanud Marje Joalaid. Tallinn: TPÜ Kirjastus, lk 30–36.

Neeme, T. Impressionism Prantsuse kunstist eesti kirjanduseni. –

[http://www.koolielu.ee/files/impressionism\[1\].ppf](http://www.koolielu.ee/files/impressionism[1].ppf) (12.02.2008)

Viirand, T. 1984. Kunstiraamat noortele. Teine trükk. Tallinn: Kunst.

Lisa 6.

Joonis 1. Noorukite füüsiline koormus